

I

(Legislatívne akty)

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY č. 283/2010/EÚ

z 25. marca 2010,

ktorým sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania Progress v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 175 ods. 3,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Komisia prijala 7. apríla 2000 oznámenie s názvom Opatrenia na miestnej úrovni zamerané na zamestnanosť – miestny rozmer Európskej stratégie zamestnanosti.
- (2) V oznámení Komisie z 13. novembra 2007 s názvom Európska iniciatíva za rozvoj mikroúverov na podporu rastu a zamestnanosti boli ustanovené štyri prioritné oblasti činnosti: zlepšenie právneho a inštitucionálneho prostredia v členských štátoch, zmena prostredia v prospech zamestnanosti a podnikania, podpora najlepšej praxe a poskytnutie ďalšieho finančného kapitálu inštitúciám mikrofinancovania. Ako prvý krok v rámci vykonávania tohto programu Európska komisia a Európska investičná banka (EIB) založili v roku 2008 iniciatívu Jasmine (Spoločná akcia na podporu inštitúcií

mikrofinancovania v Európe), v rámci ktorej sa nebankovým finančným inštitúciám v oblasti mikrofinancovania poskytuje mentoring a finančné prostriedky v celkovej sume 20 miliónov EUR z EIB.

- (3) V oznámení Komisie z 24. mája 2006 s názvom Podpora dôstojnej práce pre všetkých – prínos Únie k implementácii programu dôstojnej práce vo svete, rovnako ako v uznesení Európskeho parlamentu z 23. mája 2007 o podpore dôstojnej práce pre všetkých ⁽⁴⁾, sa zdôraznil význam dôstojnej práce pre všetkých.
- (4) Vedúci predstavitelia sa vo vyhlásení nadväzujúcom na samit G20, ktorý sa konal 24. a 25. septembra 2009 v Pittsburghu, zaviazali k zlepšeniu prístupu chudobných k finančným službám, napríklad prostredníctvom mikrofinancovania. Vedúci predstavitelia sa tiež zaviazali, že bude zriadená medzinárodná skupina odborníkov pre finančné začlenenie, ktorá určí skúsenosti získané v oblasti inovačných prístupov k poskytovaniu finančných služieb chudobným, podporí úspešné regulačné a politické prístupy a vypracuje normy prístupu k financovaniu, finančnej gramotnosti a ochrany spotrebiteľa.
- (5) Európsky parlament vo svojom uznesení z 24. marca 2009 s odporúčaniami pre Komisiu o Európskej iniciatíve za rozvoj mikroúverov na podporu rastu a zamestnanosti požiadal Komisiu, aby zintenzívnila svoje úsilie v záujme rozvoja mikroúverov na podporu rastu a zamestnanosti. Európsky parlament navyše schválil ďalšiu podporu v sume 4 milióny EUR na pilotné akcie, ktoré sa majú realizovať v rámci iniciatívy Jasmine. Európsky parlament takisto vyzval Komisiu, aby spolufinancovala projekty v oblasti mikroúverov najmä pre znevýhodnené cieľové skupiny.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 318, 23.12.2009, s. 80.⁽²⁾ Stanovisko zo 7. októbra 2009 (zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku).⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu z 15. decembra 2009 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 8. marca 2010.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 102 E, 24.4.2008, s. 321.

- (6) Je potrebné zintenzívniť súčasné úsilie Únie a členských štátov v záujme zlepšenia prístupu a dostupnosti mikrofinancovania na dostatočnú úroveň a v rozumnom časovom rámci s cieľom uspokojiť vysoký záujem tých, ktorí ich najviac potrebujú najmä v tomto období krízy, ako sú osoby, ktoré stratili pracovné miesto alebo ktorým hrozí jeho strata, alebo ktoré majú problémy so vstupom alebo opätovným vstupom na trh práce, ako aj osoby, ktorým hrozí sociálne vylúčenie, alebo zraniteľní ľudia, ktorí majú znevýhodnený prístup k tradičnému trhu s úvermi, ktorí chcú založiť alebo rozvíjať vlastné mikropodniky vrátane samostatnej zárobkovej činnosti, pričom sa budú aktívne podporovať rovnaké príležitosti pre ženy a mužov.
- (7) V oznámení Komisie z 3. júna 2009 s názvom Spoločný záväzok pre zamestnanosť bola zdôraznená potreba dať novú šancu nezamestnaným osobám a umožniť podnikanie niektorým z najviac znevýhodnených skupín v Európe, ktoré majú sťažený prístup na tradičný trh s úvermi. Okrem existujúcich nástrojov sú potrebné osobitné opatrenia v záujme ďalšieho posilňovania hospodárskej a sociálnej súdržnosti tým, že sa posilnia činnosti, ktoré uskutočňuje EIB a Európsky investičný fond (EIF) a iné medzinárodné finančné inštitúcie bez toho, aby boli dotknuté činnosti členských štátov. Komisia preto oznámila návrh na nový nástroj EÚ v oblasti mikrofinancovania (ďalej len nástroj) na zvýšenie dosahu mikrofinancovania na osobitné rizikové skupiny a na ďalšiu podporu rozvoja podnikania, sociálneho hospodárstva a mikropodnikov. V záujme toho, aby bol tento nástroj efektívny, aby mal dlhodobý účinok, aby poslúžil prípadným príjmom a aby slúžil ako proaktívny prvok hospodárskych politík a politík miestneho rozvoja, môžu členské štáty vytvárať národné kontaktné miesta, ktoré môžu podporovať, koordinovať, vyhodnocovať a monitorovať všetky opatrenia prijímané v rámci nástroja na ich príslušných územiach.
- (8) Rastúci objem mikrofinancovania poskytujú zraniteľným osobám, ktoré sú znevýhodnené z hľadiska prístupu ku konvenčnému trhu s úvermi v Európskej únii, nekomerčné inštitúcie mikrofinancovania, nekomerčné úverové družstvá a nekomerčné banky, ktoré uplatňujú sociálnu zodpovednosť podnikov. Nástroj by mal pomôcť týmto poskytovateľom, ktorí dopĺňajú komerčný bankový trh, zvýšením dostupnosti mikrofinancovania na uspokojenie súčasnej úrovne dopytu.
- (9) Poskytovateľmi mikrofinancovania v Európskej únii sú v mnohých prípadoch komerčné banky, ktoré by sa mali stať dôležitými partnermi v nástroji s cieľom znovu obnoviť dôveru v úverový trh a so zameraním na klientov s nedostatočnou bonitou.
- (10) Verejné a súkromné orgány, ktoré sú poskytovateľmi mikrofinancovania podľa tohto rozhodnutia, by mali konať v súlade so zásadou zodpovedného poskytovania úverov a vyhýbať sa tak najmä nadmernému zadlžovaniu fyzických osôb a podnikov.
- (11) K hlavným prekážkam pri zakladaní a rozvoji mikropodnikov patrí okrem problémov pri získavaní prístupu k úverom aj sociálne vylúčenie a neistota v súvislosti s prechodom z nezamestnanosti alebo sociálnej podpory k samostatnej zárobkovej činnosti. Európske nástroje mikrofinancovania môžu napomôcť posilnenie štruktúr sociálneho hospodárstva, ktoré pomáhajú vylúčeným ľuďom pri sociálnom znovuzačleňovaní a umožňujú im rozvinúť minimálne zručnosti nutné pri realizácii udržateľného podnikateľského projektu.
- (12) Využívanie zdrojov Únie je vhodné a je v súlade s vyššie uvedeným uznesením Európskeho parlamentu z 24. marca 2009. Nástrojom na úrovni celej EÚ sa okrem iného umožní sústreďovať zdroje z medzinárodných finančných inštitúcií a predísť rozptýlenému prístupu, čím sa zvýši ponuka mikrofinancovania vo všetkých členských štátoch. Nástroj by sa mal zriadiť na základe spoločného hospodárenia s cieľom zúročiť skúsenosti medzinárodných finančných inštitúcií, a najmä EIB a EIF.
- (13) Akcie financované nástrojom by mali byť koherentné a zlučiteľné s inými politikami Únie a mali by byť v súlade s ustanoveniami zmluvy a aktov prijatých na jej základe. Činnosti financované spomínaným nástrojom by mali dopĺňať ďalšie intervencie Únie, najmä finančné nástroje rámcového programu pre konkurencieschopnosť a inovácie (CIP), iniciatívu Jasmine, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka (EPFRV), Európsky fond pre regionálny rozvoj (EFRR), iniciatívu Jeremie (Spoločné európske zdroje pre mikropodniky, malé a stredné podniky) a Európsky sociálny fond (ESF).
- (14) Na účely tohto rozhodnutia „mikrofinancovanie“ zahŕňa záruky, mikroúvery, vlastné imanie a kvázi vlastné imanie poskytnuté osobám a mikropodnikom, na ktoré sa vzťahuje toto rozhodnutie, pričom „mikroúvery“ sú definované ako pôžičky v sume menej ako 25 000 EUR. V odporúčaní Komisie 2003/361/ES zo 6. mája 2003 týkajúcom sa definície mikropodnikov, malých a stredných podnikov ⁽¹⁾ sa „mikropodnik“ definuje ako podnik zamestnávajúci menej ako 10 ľudí vrátane samostatnej zárobkovej činnosti, ktorého ročný obrát a/alebo celková ročná súvaha neprekračuje 2 milióny EUR. Táto definícia je vhodná na účely tohto rozhodnutia.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36.

- (15) Na účely tohto rozhodnutia a v súlade s vnútroštátnymi ustanoveniami „mikropodnik v sektore sociálneho hospodárstva“ by mal znamenať mikropodnik, ktorý pri výrobe tovaru a poskytovaní služieb plní jasnú sociálnu úlohu alebo ktorý členom spoločnosti neposkytuje služby za účelom zisku.
- (16) Nástroj by sa mal vykonávať prostredníctvom súboru akcií, ktoré zahŕňajú rozdelenie rizika, záruky, nástroje vlastného imania a dlhové nástroje, ktoré ponúkajú medzinárodné finančné inštitúcie poskytovateľom mikrofinancovania. V záujme zvýšenia účinnosti by sa mal nástroj zosúladiť s európskymi a vnútroštátnymi finančnými nástrojmi a finančnými inštitúciami a vykonávať v súlade s nimi,

PRIJALI TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Zriadenie

Týmto sa zriaďuje európsky nástroj mikrofinancovania v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania pod názvom Európsky nástroj mikrofinancovania Progress (ďalej len „nástroj“).

Článok 2

Cieľ

1. Prostredníctvom nástroja sa poskytujú zdroje Únie s cieľom zlepšiť prístup k mikrofinancovaniu a jeho dostupnosť pre:

- a) osoby, ktoré stratili pracovné miesto alebo ktorým hrozí jeho strata, alebo ktoré majú problémy so vstupom alebo opätovným vstupom na trh práce, ako aj osoby, ktorým hrozí sociálne vylúčenie, či zraniteľné osoby, ktoré majú znevýhodnený prístup k tradičnému trhu s úvermi a ktoré chcú založiť alebo ďalej rozvíjať vlastný mikropodnik vrátane samostatnej zárobkovej činnosti;
- b) mikropodniky, najmä v sektore sociálneho hospodárstva, ako aj mikropodniky zamestnávajúce osoby uvedené v písmene a).

2 Nástroj poskytuje zdroje Únie na prístup k mikrofinancovaniu a aktívne podporuje rovnaké príležitosti pre ženy a mužov.

Článok 3

Rozpočet

1. Finančný príspevok z rozpočtu Únie v prospech nástroja na obdobie od 1. januára 2010 do 31. decembra 2013 je 100 miliónov EUR.

2. O ročných pridelených finančných prostriedkoch sa rozhodne v rámci ročného rozpočtového postupu, a to v prípade potreby uplatnením bodu 37 Medziinštitucionálnej

dohody zo 17. mája 2006 medzi Európskym parlamentom, Radou a Komisiou o rozpočtovej disciplíne a riadnom finančnom hospodárení⁽¹⁾ alebo inými prostriedkami stanovenými v tejto dohode.

3. Celkový rozpočet na podporné opatrenia uvedené v článku 4 ods. 1 písm. d) neprekročí 1 % rozpočtu nástroja, uvedeného v odseku 1 tohto článku.

4. Finančný príspevok pokrýva celkové náklady nástroja vrátane správnych poplatkov medzinárodným finančným inštitúciám uvedeným v článku 5 ods. 2 spravujúcim príspevok Únie, ako aj všetkých ostatných oprávnených nákladov.

Článok 4

Oprávnené akcie a príjemcovia

1. Nástroj sa vykonáva podľa potreby prostredníctvom týchto druhov akcií:

- a) záruky a nástroje na rozdelenie rizika;
- b) nástroje vlastného imania;
- c) dlhové nástroje;
- d) podporné opatrenia, akými sú komunikačné činnosti, monitorovanie, kontrola, audit a hodnotenie, ktoré sú priamo potrebné na efektívne a účinné vykonávanie tohto rozhodnutia a na dosiahnutie jeho cieľov.
2. Nástroj je otvorený verejným a súkromným subjektom usadeným na národnej, regionálnej a miestnej úrovni v členských štátoch, ktoré poskytujú mikrofinancovanie osobám a mikropodnikom v členských štátoch.

3. Verejné a súkromné subjekty uvedené v odseku 2 úzko spolupracujú s organizáciami, ktoré sa podieľajú na zastupovaní záujmov konečných príjemcov mikroúverov, a s organizáciami, ktoré týmto konečným príjemcom poskytujú programy mentoringu a odbornej prípravy, a to najmä s tými, ktoré podporuje ESF, s cieľom osloviť konečných príjemcov a vytvárať konkurencieschopné a životaschopné mikropodniky.

Článok 5

Riadenie

1. Komisia riadi nástroj v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev⁽²⁾.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 139, 14.6.2006, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1.

2. Na vykonávanie akcií uvedených v článku 4 ods. 1 s výnimkou podporných opatrení uvedených v článku 4 ods. 1 písm. d) Komisia v súlade s článkom 53d nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a článkom 43 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002⁽¹⁾, uzavrie dohody s medzinárodnými finančnými inštitúciami, a to najmä s EIB a EIF. Tieto dohody musia obsahovať podrobné ustanovenia na vykonávanie úloh zverených daným finančným inštitúciám vrátane ustanovení upravujúcich potrebu zabezpečiť doplnkovosť k existujúcim európskym a vnútroštátnym finančným nástrojom a súlad s nimi a presadzovať komplexné a vyvážené rozdelenie medzi členské štáty.

3. Pre splnenie cieľa stanoveného v článku 2 a na vykonanie akcií stanovených v článku 4 musia dohody uvedené v odseku 2 tohto článku obsahovať povinnosť medzinárodných finančných inštitúcií znovu investovať zdroje a výnosy vrátane dividend a úhrady nákladov v akciách uvedených v článku 4 ods. 1 písm. a), b) a c) počas obdobia šiestich rokov po začatí vykonávania nástroja.

4. Zostatok splatný Európskej únii sa po uzavretí nástroja vráti do všeobecného rozpočtu Európskej únie.

5. Medzinárodné finančné inštitúcie uvedené v odseku 2 tohto článku uzavru s verejnými a súkromnými poskytovateľmi mikrofinancovania uvedenými v článku 4 ods. 2 písomné dohody, v ktorých sa ustanoví ich povinnosť využiť zdroje poskytnuté v rámci nástroja v súlade s cieľmi uvedenými v článku 2 a poskytnúť informácie na vypracovanie výročných správ uvedených v článku 8 ods. 1.

6. Komisia riadi rozpočet podporných opatrení uvedených v článku 4 ods. 1 písm. d).

Článok 6

Súlad

Akcie financované v rámci nástroja musia byť v súlade s ustanoveniami zmluvy a aktov prijatých na jej základe.

Článok 7

Ochrana finančných záujmov Únie

1. Komisia zabezpečí, aby sa pri realizácii akcií financovaných podľa tohto rozhodnutia ochraňovali finančné záujmy Únie prostredníctvom uplatňovania opatrení na predchádzanie podvodom, korupcii a akejkoľvek inej nezákonnej činnosti formou účinných kontrol a vymáhania neoprávnene vyplatených súm a v prípade zistenia nezrovnalostí uplatňovaním účin-

ných, primeraných a odrádzajúcich sankcií v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 z 18. decembra 1995 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev⁽²⁾, nariadením Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi⁽³⁾ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 z 25. mája 1999 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF)⁽⁴⁾.

2. Pri akciách Únie financovaných podľa tohto rozhodnutia má OLAF na základe nariadenia (ES, Euratom) č. 2988/95 a nariadenia (Euratom, ES) č. 2185/96 právomoc viesť vyšetrovanie každého porušenia ustanovení práva Únie vrátane porušenia zmluvnej povinnosti stanovenej na základe nástroja, ku ktorému došlo v dôsledku konania alebo opomenutia zo strany hospodárskeho subjektu a ktoré ako neoprávnená výdavková položka poškodilo alebo by mohlo poškodiť všeobecný rozpočet Európskej únie alebo ňou spravovaných rozpočty.

3. Vo všetkých vykonávacích opatreniach vyplývajúcich z tohto rozhodnutia sa odkáže na odseky 1 a 2 tohto článku a ustanoví sa najmä dohľad a finančná kontrola Komisie alebo ňou ustanoveného zástupcu a auditmi Európskeho dvora audítorov, vrátane, ak je to potrebné, auditmi priamo na mieste.

Článok 8

Výročná správa

1. Medzinárodné finančné inštitúcie uvedené v článku 5 ods. 2 postúpia Komisii výročné správy o vykonávaní, v ktorých sa uvedie finančné plnenie podporovaných činností, rozdelenie a dostupnosť finančných prostriedkov podľa odvetví a druhu príjemcov, schválené alebo zamietnuté žiadosti, uzatvorené zmluvy, financované akcie a výsledky.

2. Najneskôr 8. apríla 2011 a každý nasledujúci rok predkladá Komisia Európskemu parlamentu a Rade kvantitatívnu a kvalitatívnu výročnú správu o činnostiach vykonávaných podľa tohto rozhodnutia v predchádzajúcom roku. Výročná správa vychádza zo správ o vykonávaní uvedených v odseku 1. Obsahuje najmä informácie týkajúce sa schválených alebo zamietnutých žiadostí, uzatvorených zmlúv, financovaných akcií, celkového počtu a druhu príjemcov a geografického a odvetvového rozdelenia prostriedkov.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 312, 23.12.1995, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 292, 15.11.1996, s. 2.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 136, 31.5.1999, s. 1.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 1.

Výročná správa obsahuje navyše informácie o vplyve a trvalej udržateľnosti nástroja, vyjadrené celkovým počtom osôb, ktoré sú stále zamestnané, a mikropodnikov, ktoré stále fungujú na konci obdobia, počas ktorého sa im prostredníctvom tohto nástroja poskytovala finančná pomoc. Napokon výročná správa zahŕňa informácie o komplementárnosti s inými intervenciami Únie, najmä s ESF.

3. Po predložení tretej výročnej správy a na základe návrhu Komisie môžu Európsky parlament a Rada preskúmať toto rozhodnutie.

4. Výročná správa uvedená v odseku 2 sa doručí Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov pre informáciu.

5. Komisia sa na základe výročnej správy uvedenej v odseku 2 tohto článku snaží zabezpečiť, aby nástroj plnil cieľ stanovený v článku 2 a aby bol dostupný v celej Európskej únii pre tých, ktorým hrozí sociálne vylúčenie alebo ktorí majú sťažený prístup na konvenčný trh s úvermi.

Článok 9

Hodnotenie

1. Komisia z vlastného podnetu a v úzkej spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami uvedenými

v článku 5 ods. 2 vykonáva priebežné a záverečné hodnotenia. Priebežné hodnotenie sa vypracuje štyri roky po začatí vykonávania nástroja a záverečné hodnotenie najneskôr jeden rok po skončení mandátu(mandátov) udeleného(udelených) medzinárodným finančným inštitúciám uvedeným v článku 5 ods. 2. Pri záverečnom hodnotení sa osobitne preskúma rozsah, v ktorom nástrojom ako takým dosiahli jeho ciele.

2. Výsledky hodnotení sa doručia Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a sociálnym partnerom pre informáciu.

Článok 10

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

V Bruseli 25. marca 2010

Za Európsky parlament

predseda

J. BUZEK

Za Radu

predseda

D. LÓPEZ GARRIDO